

The military campaign of the Soviet Russian Red Army against the Democratic Republic of Georgia ended in February-March 1921 with the emigration of the Menshevik government of Georgia and the establishment of Bolshevik rule.

The paper covers the historical-political history of the 1921 occupation Large-scale events.

Narration by Noe Jordania, General Giorgi Kvinitadze, Giorgi Mazniashvili and others are given regarding the events of February 25, 1921. Opinions regarding the state affiliation of Muslim Georgia of this period are mentioned.

The paper outlines the ideological and anti-Soviet views of Chabua Amirejibi.

ირაკლი ნოდია

აშშ-ის სამოქალაქო ომი გაზეთ „ღრობის“ ფურცლებზე

აშშ-ის სამოქალაქო ომი ამერიკის შეერთებული შტატების ახალი ისტორიის ერთ-ერთი მთავარი და საინტერესო მონაკვეთია. ამ უკანასკნელ მოვლენას ძალიან დიდი რეზონანსი ჰქონდა. წინამდებარე ნაშრომის მიზანია ქართული პერიოდული პრესის მასალების საფუძველზე ვაჩვენოთ XIX საუკუნის ქართული მოწინავე საზოგადოების დამოკიდებულება ამერიკის შეერთებული შტატების სამოქალაქო ომზე; მათი პოზიცია და სიმპათიები სამხრეთისა და ჩრდილოეთ შტატების ირგვლივ. გარდა ამისა, ჩვენი ამოცანაა ფაქტების თანმიმდევრული თხრობით ვაჩვენოთ აშშ-ის სამოქალაქო ომი ქართულ პერიოდიკაში და გამოვარკვიოთ: 1) თუ რას ისახავდა მიზნად მსოფლიო ისტორიის ამ ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მოვლენის გაშუქება; 2) რა იყო მთავარი სათქმელი და გზავნილი მკითხველისათვის; 3) მოახდინა თუ არა რაიმე დადებითი გავლენა ქართული საზოგადოებრივი აზრის განვითარებაზე, თუ ეს იყო უბრალო პროპაგანდა და პოპულარიზაცია სამოქალაქო ომის შესწავლის კუთხით?

ეს საკითხი ასე ვინროდ სამეცნიერო სფეროში აქამდე შესწავლილი არ ყოფილა და ჩვენ შევეცადეთ ყურადღება მიგვექცია მისთვის. ზოგადად, ამ პერიოდში პრესის მნიშვნელობა დიდია, რადგან ის იყო ერთ-ერთი მთავარი ინფორმაციის წყარო. ყველაფერი კი XIX საუკუნის 60-იანი წლებიდან დაიწყო, როდესაც გაჩნდა ქართული პერიოდული ჟურნალ-გაზეთები.

ასეთი დროული გამოხმაურება შემთხვევითი არ ყოფილა და ამ მოვლენის დიდი მნიშვნელობითა და აქტუალურობით იყო განპირობებული. ფაქტობრივად, ეს იყო პირველი სერიოზული სიმპტომები აშშ-ის ახალი ისტორიით დაინტერესებასა და პოპულარიზაციის საქმეში.

გაზეთი „დროება“ XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ქართული საზოგადოებრივი აზრის ერთ-ერთი მთავარი ტონისმიმცემი იყო. გაზეთი 1866-1885 წლებში გამოდიოდა. გაზეთ „დროებაში“ აქტიურად იბეჭდებოდა აშშ-ის ახალი ისტორიის და ამ შემთხვევაში სამოქალაქო ომის შესახებ. ამ პუბლიცისტური წერილებიდან ძალიან კარგად ჩანს, რომ ისინი ღრმად იცნობდნენ ამერიკის შეერთებულ შტატებში მცხოვრები ხალხების ყოფაცხოვრებასა და ამ სახელმწიფოში მიმდინარე მოვლენებს, რომელთა შესახებაც სისტემატურად აქვეყნებდნენ მაღალკვალიფიციურ წერილებს.

უპირველეს ყოვლისა, ყურადღება უნდა მივაქციოთ ამ პუბლიცისტური მასალების მნიშვნელობას. რა ღირებულება გააჩნია მას? უნდა მივიღოთ თუ არა იგი? რამდენად ლოგიკურად არის გადმოცემული მთავარი სათქმელი? ანუ აუცილებელია, მათი შეფასების დროს სწორი აქცენტების დასმა. რა თქმა უნდა, სწორად შერჩეულ კრიტერიუმებს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს და დაგვეხმარება ადეკვატური სურათის წარმოდგენაში. მთავარი ხომ ეს არის. მნიშვნელოვანია ამ მემკვიდრეობის ლოგიკური შეფასება ისე, რომ არც ერთ უკიდურესობაში არ გადავვარდეთ. მისი არც ძალიან აპოლოგეტური შეფასება და არც მისი სრულიად უგულბებლყოფა არ შეიძლება. ორივე ეს უკიდურესობა მიუღებელია. იმ დროისათვის ეს იყო ძალიან წინგადადგმული ნაბიჯი და ამ ინფორმაციებს ჰქონდა, აქვს და ექნება თავისი დანიშნულება ქართულ ისტორიოგრაფიაში. ამ „შავი სამუშაოს“ მნიშვნელობას მისი შემეცნებითი დატვირთვა განსაზღვრავს. როგორც ქვემოთ დავინახავთ, ეს დაინტერესება არ იყო ზედაპირული და მხოლოდ მშრალი ფაქტების თხრობა. ისინი მაქსიმალურად ცდილობდნენ მიზეზშედეგობრივ კავშირებზე ყურადღების გამახვილებას და სწორედ ეს იყო მათი მსჯელობის მთავარი ღირსება.

Irakli Nodia

US CIVIL WAR ON THE PAPER OF NEWSPAPER “DROEBA”

US Civil War is one of the most important and interesting sections of contemporary history of the USA. This later event caused a big resonance. The purpose of the presentation is based on the Georgian periodical press to show the attitude of the XIX century Georgian advanced society towards US Civil War, their position and sympathies toward south and north states. In addition, our task is, through the consistent narrative of the facts, to show US Civil War in Georgian periodicals and find out: 1) what was the purpose of coverage of one of the most important events of the world history; 2) what was the main thing and message for readers; 3) did it have any positive impact on the development of Georgian society or not, or it was just a propaganda and popularization in terms of learning civil war?

This issue hasn't been studied in the narrow scientific field so far, and we tried to pay attention to this. In general, the importance of press in that period was high, because it was one of the major information sources. Everything began from the 60th of the XIX century, when Georgian periodical journals and magazines emerged. Such a timely response wasn't casual and was caused due to the high topicality and importance of this event. In fact, these were the first serious symptoms regarding popularization and interest in contemporary history of the USA.

The newspaper “Droeba” was one of the major actors of the Georgian civil opinion in the second half of the 19th century. The Newspaper was issued in 1866-1885 years. The contemporary history and, in this case, the war was actively covered by the newspaper “Droeba”. From these publication letters, it was clearly shown that they were deeply familiar with the life of people living in the USA and the state processes about which they published letters systematically.

First of all, the attention shall be paid to the importance of these publicist materials. What value does it have? Shall we adopt it or not? How logically is the major meaning expressed? i.e. these points are essential to focus correctly while discussing the issue. Surely, the correctly chosen criteria have an essential importance and will help us to create adequate image and it is the main thing. It is important to logically evaluate this heritage, not to take it to extremes. It should be carried out neither very apologetically nor with a complete disregard. Both these extremes are unacceptable.

For that time it was a step forward and the information provided had, has and will always have its own place in Georgian historiography. The meaning of this “Black Job” is determined by its cognitive importance. As we can see, this interest wasn’t superficial and only narrated dry facts. They maximally tried to draw attention on target-effective connection and exactly this was the main dignity of their reasoning.

ნესტორ ნოზაძე

დაყუბითი განათლება ოსმალეთის იმპერიაში

ოსმალეთის სახელმწიფოს ისტორია მე-13 საუკუნის დასასრულიდან იწყება. მის წიაღში განათლების მთავარი მიზანი რელიგიური განსწავლულობა იყო, ენა კი – ოსმალური, რომელიც თურქულის, არაბულისა და სპარსულის ნაზავს წარმოადგენდა.

დანყუბითი სკოლები ფართოდ გავრცელდა სულთან მეჰმეთ ფათიჰის დროიდან და Sibyan Mektebi ბავშვების სკოლა ეწოდებოდა. ისლამურ კულტურას დიდი გავლენა ჰქონდა დანყუბით სკოლებში სასწავლო გეგმის შედგენაზე. თავდაპირველად სასწავლო გეგმა ითვალისწინებდა გოგონებისა და ბიჭებისათვის წერა-კითხვისა და ყურანის სწავლებას, ასევე ლოცვის შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას.

დანყუბით სკოლაში შემსვლელთა ასაკი იყო 4 წელი, 4 თვე და 4 დღე. ოსმალებმა ეს ასაკობრივი ზღვარი ხელსაყრელად მიიჩნიეს. სკოლის დანყუბა და დასრულება აღინიშნებოდა ზეიმით (Bed i Besmele ერთგვარი სადიდებელი, რომლის დროსაც გამოხატავდნენ მადლიერებას ღმერთის მიმართ).

სიბიანის სკოლებში აკადემიურ პერსონალს წარმოადგენდა მასწავლებელი და მისი დამხმარე. მათ ყველაზე საპატიო და ღირსეულ პირთაგან ირჩევდნენ, უპირატესად – განსწავლული უხუცესებისგან. ამის მიზანი იყო გარკვეულ სიმნიფემდე მიღწეული ადამიანის მიერ დაგროვებული კულტურისა და ცოდნის მიწოდება ბავშვებისათვის.

აღნიშვნის ღირსია ის მოთხოვნები, რომელთა შესრულებაც სავალდებულო იყო დანყუბითი სკოლის პედაგოგისათვის. მას არ შეეძლო ხალხის მასაში ხანგრძლივად ყოფნა, ყავახანებში ან მოვაჭრეებთან ერთად მალაზიების წინ ჯდომა და საუბარი, იმისათვის, რომ დაცული ყოფილიყო